Ч. 248. (419). Львів, Второк, дня 10 жовтня 1916. Рік II.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 6 сот. На провінції 8 сот. В зайнятих територіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна ґазета.

Виходить що дня рано кромі понеділка.

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— К.
„ півроку	9·— „
„ чвертьроку	5·— „
„ місяць	1·80 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ півроку	12·— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границю:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Рекламації вільні від почтової оплати. Рукописі приймаєть ся лиш оплачені, а звертаєть ся тільки важнійші і застережені. — „Українське Слово“ продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції: ЛЬВІВ, ул. Руска ч. 3.

Світова війна.

Урядові воєнні звідомленя.

з головної австрійської кватири.

З д. 8. жовтня 1916:

Східний фронт.

Фронт проти Румунії:

Австро-угорські і німецькі війська увійшли вчера вечером до Брасо (Кронштат). Иньші ряди посунули ся в долину Ольту (Альт) на схід від Ліса Духів. Гузари угорського ополченя обсадили Секелї Удваргелї (Oberkellen). Також в горах Ґерґенї неприятель цофаєть ся перед силами австро-угорського ґен. Арца.

Фронт проти Росії:

На російськім фронті не було нічого важного.

На італійськім фронті:

Сильне острілюванє наших становиськ на високорівні розпочало ся знов: тривало воно вчора цілий день з незміненою силою. На південь від Нововас коло полудня неприятельська піхота ґрупами робила зусиля посунути ся наперед. Наш арматний огонь відігнав її. Фронт в долинї Флеймс, а саме — відтинок Кардіналь-Кальдезе позіставав під безперервним неприятельським огнем. Сильний нічний атак на ті узгіря криваво відперто.

На балканськім фронті:

Нічо замітного.

Заст. шефа ґен. штабу Ф. Гефер.

З головної німецької кватири.

З д. 8. жовтня.

На східнім фронті:

Нема нічого важного до оголошеня.

На Семигородськім фронті:

Румуни відступають на цілім східнім фронті. Союзні війська силою видістали ся з Ліса Духів аж до ріки Альт і до краю Бурзів. У відважнім походї виперли вони неприятеля далї взад. Ми зайняли Кронштат (Брасо).

На західнім фронті:

Фронт військ князя Рупрехта:

Нова спроба анґлійських і французських військ переломити наші лінії між ріками Анкр і Соми не вдала ся. Вже постійне побільшенє чинности артилерії в остатнїх днях заповідало ту спробу. Завзятою витривалостю і тяжкою боротьбою армія ґен. Бельова на загал відперла ту величезну навалу, нераз в рукопашній боротьбі або протинаступом. Лиш до Лєзар і до частини нашого фронту на північний схід від Лєбокі, як також між Морваль а лїсом Сен-Пєр-Васт неприятель вдер ся.

На південь від Соми, проби наступів з боку Французів по обох сторонах від Вермадовієр здавлено перед німецькими лініями огнем, замикаючим дорогу.

5 неприятельських літаків знищено у воздушній боротьбі та оборонними арматами. Капітан Бельке розправив ся з трийцятим з ряду противником.

На балканськім фронті:

Фронт маршалка пільного Макензена:

На фронті нічого замітного не було. Наші летничі ескадри заатаковали бомбами зелїзницю на північний захід від Букарешту.

Македонський фронт:

В богатьох місцях між озером Преспа а Вардаром значні арматні боротьби. По обох сторонах зелїзниці Монастир-Фльоріна відперто окремі приступи неприятеля.

Перший ґенеральний кватирмайстер Людендорф.

Цїсар Вільгельм на галицькім фронтї.

БЕРЛІН. Цїсар Вільгельм в товаристві начального вожда на сходї кн. Леопольда Баварського і командантів ґен. Терстїянського і ґен. Марвіца відвідав на східнім фронтї полк піхоти ім. кн. Морица Ангальт Дессав ч. 42, що в боях під Свинюхами в д. 20. і 21. с. м. відпер наступ в десятеро більшої російської переваги і перевів штурм під Коритницею. Цїсар висловив свою подяку Поморянам, які на заходї і сходї хоробро бороли ся і принесли честь імени витязя зпід Ляйтен. Ґен. Марвіца, в признаню його великих заслуг, іменував цїсар ґенеральним адютантом. Вислухавши звіту ґен. Ліцмана про положенє на фронтї його військ, цїсар сього дня рано прибув до військ ц. і к. армії під командою ґен.-полк. Бем-Ермолїя.

ЮРІЙ КМІТ.

Поранок.

(Далї).

— Тосме впарили...

— Велика рука до роботи сьватила би ся, а до їдїня ни снила би ся.

— Можес зголоднів, напий ся води.

— То вода первосьвітна, коль вона на ті погоді ни висхла. Там ниже то вода з трясучки, гнилячка.

— Там би ни йти, бо би пропав у сьпід.

— Ти ту, ги ґазда...

— Вибив я в тамтого яґомосця якийсь рік... Велика ростяж*) била, тримали лани, кошари, тото, ноно.

— Передже і в нас щось било; кайли, рогачі, сиваники, кортіло до стайнї вийти; вигнав на Спаса, зїрвав сотку, оби ся пообтрясати з дакого довгу, купив менчі і добре било, а днись.

Важке „днись“ залунало по полї. Жалка резиґнація стелила ся, мов покоси...

*)заходи, забіги,

Згадали „грубих маєтників“, що мали по трийцять пар волів, по сїмдесять і сто морґів лїса. „Поєдин гадав, що ни дійде кінця грошом“. Де був один ґазда, нинї двацять, а „на єнче встромила ся жидїська голова“.

— Хлоп на хлопа йде і вже, волит жид мати.

— А жид єдно три рази припише і довг біжит. Найтяже, оби жид хопив на папірь і пак відбиват усьо. Коби ту вдер, коби ту вдер...

— Ніт куме, типир кожде сьвій кониць уганят. Давно будь хто дав ми коний на цілий сполуденок. Днись би си ради ни дав, заплатити си велит і вже. Він си рахує, що його конї коштуют. Гварю вам, днись бідному ни мож жити на сьвітї. Коль так: він богач, а я бідний, зуб за зуб, а так бим ни поратував. Нарікаєте ся на жидів, а бідний би без жидів ни жив. Правда, правда, що жид лупит чоловіка, а хлоп нияк ни хоче, ни в котрий бік. Що ми по гостинї, як я голодин іду? Що ми по кім, як він мене копачом у бік? Єнче ся гварит ротом, а єнче ся мислит головов. Я мушу всьо своє мати, бо я бідний, минї нихто ни позичит.

— Капраль щось віщує, проніс ся подальший голос.

— Я в пятницю доорав і в пятницю докосив.

— Ну, то будеш постити.

— Або ти ни знаєш, що Рахман хаба на Виликдинь ся яйцьом спорзнит, а далї все піст, таке і в тїсняка.

— Біда в гору бідному тягнути, а в долину ще тяжше, бо впаде.

— Михайло все повіст так, як би на кстинах бив.

— Капралю заспівай си:

Кисилиця, палиниця, тото моя їда,
А косити, молотити, тото моя біда.

— Няй ти там голови ни стане! А видиш, що й ми тенґі люди, коль про нас гварят: Бідний робит тунину й дорогитню.

— Ждай, ждай, я ти повім, що й бідному раз щастя занесло.

— Доганят жук барнї, а вни оба в ярмі.

— Но ни бій ся — борше би випросив у бика молока, як у тебе чого.

— Бив єдин ґазда богач і тенґо скупий. Прийшов бідний на слугу і зїв нараз три футраші. Дали му снїданок. Зїв. „Та дайте й полудинок; що буду на полудне сїдати, заходити ся“... Дали му полудинок. „Та дайте й вичирю“. Повичиряв і бисїдує „очинаш“ і йде спати. „Ба, та що ти робиш?“ „Та по вичирі що ся чинит? Іде ся спати“.

— Вони ся втїшили, що більше зробит, що ни буде сїдати на полудне, а він їм таке виладив...

— Старий ся скрутив, тенґо чкодував страви, що тот зїв, і повідат жалїсно: Я тебе бити ни буду, тебе біда пібє... Іди си,

— Сьмійте ся, ни сьмійте ся, али як чоловік відвикне від роботи, то не гиршого.

Цісар відчув велику радість ізза того, що побачив ся знов з частями свого ц. і к. полку піхоти ч. 34, який побідно вийшов з тяжких боїв, і висловив подяку свою і німецького народу хоробрим військам австро-угорським і німецьким, які саме останними днями у давнім вірнім братерстві оружя разом бороли ся і побідили за спільну добру справу. Відтак цісар наділив Бем-Ермолія ордером „Pour le merite“. З черги такий самий ордер дарував цісар також ґен. Ебенови.

На узгірю 410 коло Плугова цісар вислухав звіту про воєнне положенє, а відвідавши вкінци баталїони стрільців і 195 та 197 дівізії піхоти, подякував їм, звертаючи рівночасно їх увагу на нім.-австро-угорське братерство оружя в Семигороді. Пополудни цісав відїхав дорогою на Львів з фронту військ.

Москалї і Львів.

В російській пресї почали тепер живійше, чим досї, обговорювати справу будучого евентуального занятя Львова військами Росії, стислійше сказати, справу дальшого веденя офензивної діяльности проти престольного міста Галичини. Частина петроградських орґанів з опозиційною „Реч'ю“ на чолї, є того погляду, що рос. військові операції розвивають ся тепер дуже повільно, так що не можна від них сподївати ся більших успіхів, а в тім і здобутя Львова. Також і „День“ висловляє сумніви, чи та рос. армія, яка веде операції спрямовані проти Львова, має ще стілько сили і мілїтарного розгону, щоб зломити сильно уфортифіковані австро-німецькі становиська перед найголовнійшим містом Галичини. Та й навіть сама півофіціяльна преса, як от пр. „Московскія Ведомості“ сумнїває ся в тім, щоб тепер в близькім терміні можливо було осягнути се, чого не вспіла осягнути лїтня офензива в найблизших двох місяцях відновленої наступової діяльности російської армії.

А ось що сказав Брусілов дописчикови паризького „Journal'у“, оцінючи воєнне положенє:

„Ми ваблизили ся до того періоду, в якім мірилом наших успіхів не можуть бути поступи, пороблені на неприятельськім теренї, тільки втрати в людях, які ми завдали армії осередних держав. В неціліх чотирьох місяцях ми зменшили неприятельську армію о 800.000 жовнїрів (?!) Кождого дня неприятелї наші мають дальші, що раз тяжші втрати. Виломи, які через те потворили ся в їх рядах, є так значні, що не легко буде їх вирівнати. Потрібно на те як найбільшого зусиля. Нашою найголовнійшою засадою повинно бути не йти скоро вперед, тільки примінювати всї можливі середники, щоб ослабити противника і здесяткувати його армію. Як настане пригожий момент, якво рожі війська будуть уже так ослаблені, що не буде можна заступити люк новими відділами, тодї ми пічнем загальний наступ і підемо скоро вперед. Таким лише способом зможемо виборота оконечну побіду“.

Що дієть ся на Буковинї.

Віденська „Райхспост“ стверджує в окремій передовици під сим заголовком, що поміж Росіянами, а Румунами на Буковинї зайшло було непорозуміне в справі виконуваня окупаційної влади на Буковинї. До Черновець, занятих, як звісно, Росіянами приїхала по виступленю Румунії спеціяльна делеґація румунських послів і предложила Москалям, щоб вони поділили ся своєю владою над окупованою Буковиною з Румунами. Відповідь, яку одержали, була: „Ви будете володїти лише тими теріторіями, які самі оружно здобудете!“ Румуни відїхали з нічим.

Спосіб правлїня російського є і тим разом схожий з попереднім. Йдуть часті реквізиції фабричних машин, (спеціяльно тартаки зруйновані) вивезенєм пил і паровових машин в глуб Росії. Бровари стоять, а цілий, інколи великанський запас пива випущено з резервоарів, через що декуда пр. в містї Сереті, на улицях була одного дня справжня пивна повінь.

— Коль я в свого ґазди служив, я си гадав, що Пан Біг по зимли ходит, так ми било добре.

— Маєш бити лихим ґаздов, то лїпше бити добрим слугов. Ни поможе титула, як мала шкатула.

— Ба, али служба вільність тратит.

— Хаба тото єдно.

Винесли снїданок. Косарі обтерли коси травою і повпинали держальця в землю.

— Сходжайте ся.

Зійшли ся і порозсїдали ся вигідно та стали частувати ся за рядом горівкою.

— Лежат вали*), ги побите восько на війнї.

— Ранок, то панок.

— Раннї потята зуби тереблять, а пізнї очи протирают.

— Як ся єдна диль борше посіє, то борше сходит.

— Хто оре в рукавицях, у того стоєт хлїб по полицях.

— По яри ни ори.

— Пийте і вибирайте віта. На завтра будеме мати готового.

На другий день випадали вибори на війта.

— Ви люди діраві. Вшиткі хотят дачим бити.

(Кінець буде.)

*) покоси.

Розумний анґлїйський голос.

МЕНЧЕСТЕР. Орґан „Manchester Guardian“ осуджує в передовици становисько Льойда Джорджа зазначене ним свіжо перед американським форум. „Мир“ — пише „M. G.“ — „конець кінцем мусять наблизити невтральні, а в першій мірі Америка. Через те для нас є незрозумілим, чому Льойд Джордж вважав відповідним застеречи ся проти вмішаня третих. Звісно, що не йде про иньше вмішанє, тільки про ради і почини. А в такім разї чомуж не малиб ми вислухати доброї ради мужів стану з Вашінґтона і навіть приязно їх розважити? Се дивне, предложенє згори відкидати, ще поки його поставлено. Прецінь Льойд Джордж є тільки секретарем мін. війни, а лише президент мінїстрів або держ. секретар мінїстерства справ внутр. є покликані до сього, щоб говорити в імени народу, якби Анґлїя з дійсно важних причин мала відкинути предложенє, розважити свої полїтичні цїли з американськими Сполученими Державами.

Через Азію до Царговода.

Великий князь Микола Миколаєвич постановив перевести офензиву в Малій Азії і тою дорогою добитись до Царгорода. Князь не вірить вже в побіду румунсько-російських військ над Болгарами, тому вертає до давного пляну пустити ся в дорогу через Малу Азію. Чи подорож вдасть ся, не знати.

Відозва Макензена до мешканців грецької Македонії.

Ґен. Макензен оголосив слїдуючу відозву в трьох мовах, німецькій, болгарській і грецькій, яку тепер розділює ся поміж населенє грецької Македонії:

„Вже рік таборують війська коаліції у Вашім краю під покривкою, що вони боронять Вашу свободу, на яку однак ніхто не наважив окрім їх самих. Вже рік цілий маєте на своїй земли Французів, Анґлїйців, Сербів і Італїйців; всї вони з жестами володаря поневолили Вашу независимість вольного народу. Довгі місяцї ми держали ся осторонь, на границях тої Вашої землї, і лишали Вашу независимість і Ваші права ненарушимими. З великою терпеливостю були ми видцями того, як Ваш ворог доволї зростав в силу Вашим коштом і Вашими середниками, підчас коли ми пильно берегли своїх крайних зглядів супроти грецької нації.

Горожани Греції! Ми і на будуче дуже хотїли не переступати границї Вашого краю. Та ворог наступає сам на нас, щоб нас розбити. Армії анґанту не щадять ні Вашого житя ні Вашого майна. Ми не жадали від Вас нїчого. Поміж Вами а нами, коли уже воєнна конечність змусила нас до переступленя Ваших границь, нема ніякої ворожнечі і ніяких затаєних думок.

Ми, як лише покінчимо своє дїло, знов полишимо грецьку землю. Горожани Греції! Ми будемо щадити Ваші оселї і майно, не потребуєте боятися ся найменшого насиля! Наше поводженє доказало Вам безсумнївно, що ми Вас шануємо. Майте довіре до нас і до наших хоробрих жовнїрів, Волос з голови не спаде ні одному Грекови“.

Відозва ся носить власноручний підпис Макензена.

Покинули Букарешт.

„Frankfurter Zeitung“ довідує ся, що румуньске правительство перенесло ся цїлковито до Яс.

Нові війська для Ружського.

„Новое Время“ пише, що армія ґенерала Ружського зістала скріплена новими військами, зложеними головно з литовських, фінських та монґольських добровольців.

На морі.

ХРИСТІЯНІЯ. Норвежський пароход „Рісгельм“ затоплено коло Бреста. Залогу вираtовано.

МАЛЬМЕ. Парусове голяндське судно „Еґбердіне“ коло Фальстербе наткнуло ся на міну. Залога висїла на беріг.

АМСТЕРДАМ. Пароход „Офір“, котрий був в дорозї з Ротердаму до Батавії, мусів зіставити свою почту в Кірквалъ.

ХРИСТІЯНІЯ. З Варде повідомляють: Пароход „Fancy“ з Тенсберґу дня 3 с. м. затоплено на північнім Ледовім мори. Залога висїла на беріг в Александровську. — Оден дневник довідує ся, що велике число анґлїйських кружляків відпливає на Ледове море. Досить богато анґлїйських і француських воєнних кораблїв повинно вже знаходити ся на Білім мори.

З Греції.

БЕРН. Француські дневники доносять, що в Атенах числять на довге триванє мінїстерського пересиленя. Велика частина грецьких дневників висловлює думку, що пересиленє не поробить змін в орієнтації що-до заграничної полїтики.

БЕРН. Француські дневники доносять, що Караґеропульос умістив в дневнику „Емброс“ заяву, в котрій заперечує, немов-би була якась незгода поміж королем а уступаючим кабінетом що-до загальних полїтичних справ.

З Канеї доносять, що Венїзельос, Кондуріотіс і Данґлїс в середу виїхали з Затоки Суда на покладї статку „Гесперіа“.

ЛЮҐАНО. До італїйських дневників доносять з Льондону, що не можна рахувати на утворенє т. зв. народного кабінету в Греції. Діамантїдес по розмові з королем не приняв становиська мінїстра, а другий венїзелїст Татсос, запрошений до участи в правительстві, рівно-ж відмовив ся. Оден з італїйських дневників доносить, що Венїзельос вибрав на місце осїдку свого тимчасового правительства остров Самос. Оден з льондонських дневників пише, що корабель, котрим їхав Венїзельос, зістав тяжко ушкоджений турецькою батерією.

ПАРИЖ. До „Matin“ пишуть з Атен: Греція запротестує проти перешкод, котрі ставлять в Софії правительству що до зносин за помічю шифрованої кореспонденції з його амбасадами.

Італїйські втрати.

ВІДЕНЬ. З воєнної пресової кватири: Згідно з приватними статистичними датами — Італїйці від початку війни втратили в забитих: 11 ґенералів, 110 полковників і підполковників, 173 майорів, 927 капітанів, 799 поручників і 2940 підпоручників. Окрім того, в часї від 15 до 30 вересня полягло декілька полковників і майорів, 30 капітанів, 40 поручників і 77 підпоручників.

Болгарське звідомленє.

З дня 8. жовтня.

Македонський фронт: По крівавій невдачі, яку потерпіло 12 ворожих баталїонів дня 6 с. м. на фронтї села Градесніца і Кеналї, неприятель не пробував уже посунутись вперід. Ворожа піхота пробувала ще-раз переправити ся через ріку Церну коло Скоцівіра, та відкинено її, причім вона потерпіла великі втрати. В долинї Моґлєніци нагальне острілюванє на цїлій лїнії. По обох боках Вардару та у підніжа Белясіца Плянїна слабий огонь арматний.

На фронтї над Струмою положенє незмінене. Ми розсіяли пару відділів ворожої піхоти і кінноти, що виправились на звіди та приневолили до відвороту два панцирні автомобілї. На Еґейськім побережу спокій.

Румунський фронт: В Добруджі день проминув зглядно спокійно. Після даремних наступів, що тривали пару днїв, ворог відступив на свої попередні становиська. В наслїдок успішного противнаступу на північний схід від села Бешнуль ми відперли відділи, що були перед неприятельськими лїніями і завдали їм великі втрати.

На побережі Чорного Моря спокій.

Російське звідомленє.

З дня 6. жовтня.

В напрямку Золочева тривають далї завзяті боротьби в околицях Пеняків-Букаловець-Майнівця (Млинівця). Неприятель ставляє упертий опір нашій офензиві і переходить до протинаступів. Ми спіймали там 15 официрів, 2 лї-

карів і 522 вояків. В околиці на південь від Бережан війська наші заняли частину неприятельських позицій і відперли кількаразові протинаступи військ німецьких і турецьких.

Фронт в Добруджі. Наша офензива поступає далі. Спіймано коло 300 вояків.

Ріжні вісти.

СТОКГОЛЬМ. Дневник „Stokholm Tidningen“ довідуєть ся з Ґетенбурґу, що від пятниції не відходять звідтам жадні кораблї до Анґлії з огляду на те, що анґлійське правительство домагаєть ся від початку жовтня від шведських купців осібних цертифікатів на всі товари — на доказ їх походженя зі Швеції. Одначе стокгольмська торговельна комісія гадає, що підписуванє таких цертифікатів не згоджуєть ся з шведськими постановами що-до торговлї підчас війни. На-разї ідуть переговори в дипломатичній дорозї між Льондоном а Стокгольмом. Ґетенбурзькі експортери чекають тепер на вислїд переговорів і до того часу затримують свої пароходи.

РОТЕРДАМ. До „Nieuwe Rott. Courant“ доносять з Льондону: Провідник ірляндських націоналістів Редмонт виголосив бесїду в Ватерфорд, в котрій гірко скаржив ся на правительство і заявив, що не візьме вже участи в будучих довірочних нарадах. Відношенє Ірляндії до війни не змінило ся; правда, — край не зробить нічого такого, що могло би відволїкати побідне закінченє війни, одначе заведенє в Ірляндії обовязкової служби потягло би за собою страшні наслїдки. Кожде село боронило би ся від того. Погрози запровадити обовязкову службу допровадили до того, що добровільні зголошуваня цілком устали.

МАДРИТ. Мінїстер скарбу предложив на розгляд парляменту по-над 20 проектів нових законів фінансового і господарського характеру, котрі потягнули би за собою значні зміни в економічнім положеню Еспанії. — Буджет на 1917 р. містить надзвичайні видатки на військо в сумі 373 міліонів, на фльоту — 309 міл. — Рух в справі невтральности прибирає щораз більші розміри; в краю повстало по-над 2540 комітетів, котрі мають своїм завданем дбати о точне перестерігане державою невтральности.

ПАРИЖ. Чорногорське правительство незадовго утворить свій осідок в Невійі-сюр Сен. Король вже перебуває там.

БЕРЛІН. Цїсар вислав до державного секретаря скарбового заряду телеґраму, в котрій зазначив, що у вислїдах субскрипції на воєнну позичку вбачає новий доказ рішучости і певности німецького народу, з якою він стремить всіми средствами довести війну до щасливого закінченя. В тій самій справі вислав цїсар також відручне письмо до державного канцлера Бетмана Гольвеґа.

БЕРЛІН. В суботу вечером відбула ся по нарадах буджетової комісії Сойму нарада у канцлера з провідниками всїх партій. „Vossische Zeitung“ повідомляє, що вивязала ся оживлена дїскусія над вислїдами нарад буджетової комісії. Обговорювано також внесеня що-до установленя сталої комісії Державного Сойму для справ заграничних.

ВІДЕНЬ. Цїсар нинї в полуднє приняв на осібній довшій авдієнції в Шенбрунї президента мінїстрів ґр. Штірка.

За конституційним житєм.

До голосів домагаючих ся обнови парляментарного житя в Австрії прибув поважний голос членів трьох ґруп Палати Вельмож, які на відбутім онодї засїданю ухвалили слїдуючу заяву:

Загальне положенє вимагає співділаня парляментарних тїл. Наради в справі заграничної полїтики та над деякими справами полїтики внутрішної, з окрема — над справою апровізації, зробили ся невідкличною конечністю. Мусимо промостити дорогу до парляментарного трактованя тих справ і треба витворити ті условини, котрі обезпечають задоваляючий перебіг дїскусій. Натомість можливим і невідкличним було би скликанє делеґацій зараз же, і се є пильною потребою вже з тої причини, що лише при їх помочи вдасть ся утримати і здійснити ту форму, котра приписана в угодових постановах для трактованя спільних справ монархії. Зібрані поручають своїм президіям, щоби в тім дусї поробили відповідні кроки у правительства.

НОВИНКИ.

— **Конференція в справі податкових полекш для населеня Галичини і Буковини** відбула ся в мінїстерстві скарбу дня 7. с. м. під проводом мін. Лета, в присутности мін. для Галичини Моравського та представників обох країв. В конференції взяли участь: з Галичини президент Української Загальної Ради др Кость Левицький, президент польського Кола др Білїнський, посли Сінґалевич, Зеленевський, Левенштайн, Стеслович, директори банків Кульчицький і Міхальський, представник українських господарських товариств Струк, заступник „Galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego“, секретар краківського „Towarzystwa rolniczego“ Рачинський, відпоручник райфайзенівських кас Стефчик; з Буковини краєвий маршалок бар. Гормузакі, посол Лукашевич, директор краєвого банку Попович, президент буковинської торговельної палати Тетлїнґер.

Учасники конференції представили в своїх бесїдах нинїшне господарське положенє обох країв, котре, на їх думку, вимагає певних податкових полекш для їх населеня.

Мінїстер скарбу зазначив, що уважає своїм спеціяльним завданем допомогати відбудові країв, дїткнених безпосередно війною, та підпирати ту справу, щоби оживити їх господарські відносини і — як наслїдок того — побільшити їх податкову силу.

Аби дати мінїстерству підставу до пороблення необхідних в тій цїли заряджень, утворено два субкомітети один для справ податкових, другий для справ належитостий; до субкомітетів тих належать представники полїтичних і господарських кругів обох країв.

— **Президент угорського сойму** Beoethy, що служить при війську у Львові, дістав апоплектичний удар.

— **Новий податок від службових поборів урядників** вступає в силу від 1. падолиста с. р. Його стягати будуть з поборів на підставі платничих виказів дотичних урядів.

— **Приклад горожанської дисциплїни у віденських філїстрів.** Підчас ревізий, пороблених у Відни у всїх полїцийних округах, показало ся в богатьох випадках, що, мимо загрози карами, не перестеріґано мінїстеріяльного розпорядженя що-до ограниченя споживаня мяса і товщу. Аматорам мяса і товщу виточено карне слїдство. Ревізії в безмясні днї будуть відбувати ся і надалї.

— **Накладом Гр. Гануляка** вийшли нові переписні листки на св. Николая, Різдво і Новий Рік. На особлившу увагу заслугують картки нашої артистки Олени Кульчицької.

— **З Тернопільщини.** До „Нового Времени“ з 6. вересня доносить його кореспондент з Тернопільщини між иньшим, що села там мало ушкоджені, є багато сіл 6—7 кільометрів поза фронтом, що цїлком не зачіплені війною. Він не знаходить жадної ріжниції між волинськими та галицькими селами, але... для повного вигляду волинського села недостає лише веселячих душу білих церковок з зеленими дахами: замісць них видно в купах дерев низькі та все якісь сїрі униятські церкви... Можливо, що остання увага се дипломатичний натяк на адресу російського Синоду, що він нїби-то не досить енерґічно бореть ся против униятства в занятій Галичинї. — Назви зелїзничих двірців уже змінені на російський лад; „Журавлївка“ на пр. уже називаєть ся „Журальовка“ і т. д. Тернопіль, нїби то дуже мало потерпів від війни, хоч аероплями відвідують його досить часто. Багато уваги присвячує кореспондент „ідилїчному відношеню російського війська до місцевого населеня, хоч разом з тим не може замовчати, що населенє инколи скаржить ся на військо і з хахлацькою упертістю твердить про шкоду“. — „Болючим питанем для населеня являєть ся відсутність школи. В багатьох селах є учителї і дістають запомогу з громадських гроший в розмірі їх удержаня, але зайнять у школї нема й дїти третій рік тиняють ся без дїла. Особливо шкідлива ся бездільність для учеників середнїх шкіл. Припиненє зайнять у школї на протязї трьох років може їх зіпсути на цїле житє. Батьки непокоять ся і хвилюють ся. Невжеж не можна було-б якось полагодити справу на користь населеня?“ — „Медичну поміч населеню подають воєнні лїкарі в тих місцях, де стоїть військо. Але далеко поза фронтом населенє дуже потрібує правильної медичної орґанїзації, а особливо санітарної помочи. Як бачимо, поза національною неволею російська окупація несе українському населеню східної Галичини й анальфабетизм і заразливі хороби. (В.С.в.У).

— **Засїданє фільольоґічної секції наук. тов. ім. Шевченка** відбуло ся дня 29. IX. 1916 р. о год. 11. рано при участи радн. дв. Ол. Барвінського, радн. Іл. Кокорудза, проф. К. Студинського, др. Яр. Гординського і Мих. Тершаківца.

Проф. Студинський відчитав свої дві статейки: „Др. Григ. Яхимович в ролї цензора“, і „Епізод з житя Ант. Могильницького“. Обі статейки, основані на архівальнім матеріялї львівської дух. семинарії, рішено печатати в „Записках“.

На внесок радн. Кокорудза рішено поналглити печатанє 1) Збірника секції фільольоґічної (праця дра Гординського), 2) тому „Записок“ на тему „Kopitariana“ (студії дра Щурата, М. Тершаківця, дра Студинського), 3) Ювилейного тому в память Шевченка, 4) тому Укр.-руського Архіва (листи студентських громад 60-тих років 19 віку (збірка проф. Студинського.) Рішено звернути ся з просьбою до Видїлу, щоби признав кредит і видав печатні порученє друку згаданих праць. — Управа секції.

— **Цепелїни в Анґлії.** Анґлійський дневник приносить ось який опис зістріленя цепелїна: Ніч була темна і спокійна, навіть вітрець не повівав, лиш де-не-де на небі мерехтїли зірки. А тут рефлектори стали кидати на небо снопи світла, а як віднайшли свою цїль, з усїх сторін обізвали ся армати. Пару ґранатів вибухло близько коло бальона, який у відповідь кинув дві бомби. Сейчас після того цїле небо заяснїло ясним світлом і показала ся форма цепелїна. Весь край потонув у світлї, немов би сонце заяснїло на небі. Біле світло таку мало силу, що вдирало ся крізь заслонені вікна до домів. Опісля за білим світлом показав ся червоний блеск, що поширював ся на лїво й на право. Полуміннa маса валила ся в долину зі страшним лоскотом. З тої маси відривав ся дощ іскор. Місце, на яке впав цепелїн, було покрите малими кущами й деревиною. Майже в серединї того поля находять ся два величезні кострі румовищ, себто обрамовань і потрощених машин віддалені від себе о 100 м. Сила упадку була така велика, що форма цепелїна відбила ся на мураві.

— **В справі полагодженя подань і просьб до неурядуючих повітових властий.** Виселенції з теренів війни часом не знають, до котрого уряду треба вносити поданя і просьби, полагодженя котрих належить до повітових полїтичних властий, перешкоджених у виконуваню урядових чинностий воєнними випадками. З огляду на те мінїстерство внутрішних справ зарядило, що начальні краєві власти таких властий повітових в міру можливости, а власне — в міру розпорядженя потрібними доводами мають старати ся полагоджувати згадані поданя; тому поданя і просьби такого роду треба з правила спрямовувати до відповідної краєвої власти. Щоби одначе узглянити висказані в тій справі бажаня, мінїстерство зарядило, що поданя, котрі — по мисли істнуючих приписів — належалоби вносити до повітових полїтичних тепер не урядуючих властий, будуть приймати полїтичні власти в місци хвилевого побуту тої особи, що вносить поданє, та вони самі будуть відсилати до відповідної краєвої власти.

ОПОВІСТКИ.

Второк, дня 10. жовтня 1916.

Нинї: 10. жовтня гр.-кат. Калистрата, римо-кат. Францїшка.

Завтра: 11. жовтня гр.-кат. Харитона пр., римо-кат. Вінцентеґо.

○ Питомці епархії Перемиської, приняті до дух. семинарії у Львові на рік шкільний 1916/17, мають зголосити ся в Ректораті при ул. Хшановської ч. 9 дня 12. жовтня с. р. в четвер до год. 7 вечером. Від гр. кат. Еп. Консисторії в Перемишли 7/X. 1916.

Послїдні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 9. жовтня 1916.

На східнім фронтї.

Фронт проти Румунії:

Союзні війська ґен. Фалькенгайна відкинули ворога коло Тірцбурґа і в завзятих, рукопашних боях очистили Кронштат. Надходячі з Наромшек підкріпленя задержано на півден-

ний схід від Марієнбурґа і побито. Румуни покидають всюди поле битви. Проти армії ґен. Арца, що вдирає ся в гори Марґіта і Ґерґені неприятель ставить місцями опір.

Коло Сістова коло болгарського Дунаю німецькі війська і австрійські піоніри підпирані нашою дунаєвою фльотилею, здобули остров, що був занятий Румунами, здобули 6 армат і полонили 155 жовнярів.

Фронт ґенерала кавалерії архикнязя Карла:

В области Ледової відібрали Німці Росиянам одно узгіре. На сідлі Пантир відбито ворожий наступ.

Фронт ґенерала пільного маршалка князя Леопольда Баварського:

Наші становиска між Свинюхами і Киселином були вчера пару раз цілию сильних російських наступів, які по обох боках Затурча повторились 3—4 рази, та все безуспішно і з великими втратами для неприятеля.

На італійськім фронті.

В південній части побережного фронту триває діяльність ворожої артилерії і метавок мін. Піхота що пробувала йти вперед на високорівні Карсту і у відтинку Ґориції зістала відкинена замикаючим огнем. В фазанських Альпах прийшло до довго триваючих рукопашних боїв. Наступаючий ворог зістав цілковито відкинений. Всі становиска удержані при нас.

На півд.-східнім фронті.

Нічо нового.

Заступник шефа Ґенерального штабу пільний маршалок-поручник Ф. Гефер.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронті.

Фронт пільного маршалка кн. Альбрехта віртенберського:

Коло побережа і на південь від Іперн, а також на фронті Артоа в ґрупі війск престолонаслідника Рупрехта панувала оживлена огнева діяльність і діяльність стеж. Нагальна битва над Соммою триває. Наші вороги скріпили вчера свої зусиля, о стільки тяжша для них богата втратами невдача, яку їм завдали славна піхота і сильна артілерія армії ґенерала Бельова. Ми не втратили ні кусника рова на 25 км-овім боєвім фронті. З незвичайною нагальністю і раз-по-раз Анґлійці і Французи, не зважаючи на величезні втрати, наступали між Ґедекур і Бушавесн. Війська ґенерала фон Бан і фон Ґарнієр відкинули їх за кождий раз. Коло Ле Сар при очищеню одного становиска Анґлійців полонили ми 80 людий і здобули 7 скорострілів. Борба артилерійська осянула оживлене також на північ від Анкр і в поодиноких відтинках на південь від Сомми, а також по обох боках Вернандо Вієр.

Фронт німецького наслідника престола:

Окружаючі німецькі розсадженя в Арґонах знищили французькі рови. На схід від Мас замітно оживив ся обосторонний огонь. Найбільше напружене всіх сил вимагає також від наших летунів в їх обсерваційній службі надзвичайних діл. Тяжке завдане летунів-обсерваторів є тоді лиш до виконаня, коли боєві летуни удержують від нього далеко ворога. Всї тут зведені воздушні бої були для нас успішні. Ми втратили у вересни в боях 20 літаків, один літак загинув. Анґлійські і французькі втрати виносять в бою 37, через зістрілене з землі 25, через конечне спущене на землю в межах наших ліній 7, загалом 129 літаків.

На східнім фронті.

Фронт ґенерала пільного маршалка князя Леопольда Баварського:

Проти одної частини коротко атакованого фронту на захід від Луцька повторили вчера Росияни свої наступи. В ніякім місци не мали успіху, а втрати мали великі. І тут потерпіли кріваву невдачу.

На південний схід від Бережан відбито російські наступи.

Фронт ґенерала кавалерії архикнязя Карла:

В Карпатах наглим наступом пішли ми вперед коло Ледової Баби і боронили здобутого терену у рукопашній борбі.

Семигородський фронт:

Похід у східнім Семигороді триває. Румуни побиті в битві коло Кронштату. Наспівші їм з півночи підкріпленя вступили в бій безуспішно на північнім заході від Кронштату. Здобуто Терцбурґ. Неприятель уступає на цілій лінії.

На балканськім фронті.

Фронт ґенерала пільного маршалка Макензена:

Німецькі війська підкріплені австро-угорськими моніторами здобули в рукопашній борбі остров на Дунаю на північний захід від Сістова, полонили 2 офіцірів, 155 жовнярів і здобули 6 скорострілів.

Фронт македонський:

На захід від зелізниці Монастир-Фльоріна відбито ворожі наступи. На схід від зелізниці вдалось неприятелеви перейти на лівий беріг Церни.

Перший ґенеральний кватирмайстер Людендорф.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Конкурс.

Кружок У. П. У. в Долині розписує конкурс на посаду управителя і одного фільольоґа клясичного при укр. гімназії в Долині. Зголошеня приймає Дирекція укр. гімназії в Долині до 1. падолиста 1916. 5—7

Видає і відвічає за ред.: Д-р Сидір Голубович. Друкарня А. Ґольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.